

Roman Korniyko

Orphanhood confronts the modern church in Ukraine

The article analyzes various forms of orphanhood and highlights the role of the Church in eradicating this phenomenon in society. The causes of orphanhood as a product of a social crisis are determined.

The analysis of the sources that examined the problem of orphanhood in the historical context was carried out and the experience of social church education in orphan children was highlighted. Considered orphanhood as a phenomenon that has a biological and social nature, a description of various concepts that denote this phenomenon. Extended explanation of the phenomenon of social orphanhood is given and its various reasons are determined.

The basic principles of the UN Convention on the Rights of the Child are protected by the provision that modern social work carried out by Protestant communities should be aimed at leaving the child to be educated in the family.

Models of the system of alternative solutions concerning the upbringing of a child in a family in different countries are considered. The basic ways of care for orphan children are defined, the state system of burns is characterized and its comparison with other forms is characterized.

The church concept of orphans is offered, its main features are considered, the typology of orphans is conducted from the point of view of the Church, the role of the Church as a guardian of children in the conditions of a social crisis and lack of state funding is noted. There are recommendations that today the Church should institute, regardless of confessional affiliation, for work with crisis families or orphaned children, applying the principles of a socially group approach using social service as a consolidating factor in the activities of the Churches.

Keywords: Orphanage, church, family, state, marriage, religious traditions, education, society, orphans, social work, guardianship.

Надійшла до редакції 24.04.2017 р.

УДК 274/278-76

© Микола Синюк
(Луцьк)**БІБЛІЙНІ ЗАСАДИ МІСІОНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПРОТЕСТАНТСЬКИХ ЦЕРКОВ**

Стаття присвячена біблійному обґрунтуванню місіонерської діяльності як здійснення місійної справи; глибоко досліджуються старозавітні джерела місіонерства, текст Нового Заповіту щодо місійних настанов; розглядається феномен П'ятидесятниці як джерела і парадигми євангельського місіонерства. Зауважується, що у контексті зростання кількості нових протестантських церков на теренах України досить актуальним є дослідження біблійних засад їх місіонерської діяльності, зокрема дослідження та виявлення чинників, що впливають на процеси формування, народження та діяльності протестантських церков.

Ключові слова: Новий Заповіт, місіонерська діяльність, місійні настанови, П'ятидесятниця, парадигма, протестантські церкви, біблійні засади, старозавітні джерела.

Актуальність теми. Кінець ХХ та початок ХХІ століть в Україні ознаменовані багатьма суспільно – значущими подіями. Найголовніша з них у цей період – здобуття незалежності нашою країною у 1991 р. Падіння тоталітарного радянського режиму спричинило потужну хвилю розвою та трансформації релігійного середовища України. Утворення нових духовних центрів, бурхливий розвиток місіонерської діяльності, потужний сплеск соціальної

роботи в церквах, інституціалізація суб'єктів релігійного середовища – ось неповний перелік сфер розвитку та діяльності церков і релігійних організацій.

Нові умови, що відкривалися перед церквами, вимагали по-новому дивитися й оцінювати можливості реалізації своїх планів. Спільноти протестантських церков на теренах нашого краю не однозначно сприйняли виклики, народжені розвалом тоталітарного атеїстичного режиму та свободою віросповідання. Певна частина євангельських громад перебувала в очікуванні й нерішучості – чи справді зміни в суспільстві мають незворотній характер, чи це є тимчасовим потепління в релігійному кліматі. Проте інша, більш чисельна частина протестантських громад, надзвичайно активно розпочала використовувати нові можливості розширення, популяризації, впливу, проповіді Євангелії всіма законними методами.

Головною домінантою діяльності церков протестантської спільноти у цей період стала ідея відкриття нових громад, активізації духовно-матеріального ресурсу у для приєднання більш широкого кола adeptів до євангельських церков. Саме ця ідея стала визначальним вектором у діяльності церков та належних до них релігійних організацій. Опираючись на заклик Ісуса Христа: «Ідіть і проповідуйте Євангелію аж до краю землі...», (Мр.16:15) вони та новоутворені місіонерські організації як парадигму своєї практичної діяльності обрали відкриття нових церков.

В контексті зростання кількості нових євангельських церков на теренах України досить актуальним є дослідження біблійних засад їх місіонерської діяльності, зокрема дослідження та виявлення чинників, що впливають на процеси формування, народження та діяльності євангельських церков. Особливої уваги заслуговують три аспекти: зростаючий вплив євангельсько-протестантських спільнот на суспільні процеси; активність протестантських церков у формуванні громадянського суспільства; зміни соціокультурного та політичного статусу релігійних громад.

Предметом дослідження є аналіз біблійних засад місіонерства в протестантському контексті.

Мета дослідження проблеми – визначення духовного та практичного місіонерського досвіду протестантизму у процесі відкриття нових церков. Для цього потрібно: проаналізувати біблійні засади, ідею та практику місіонерської праці у Біблії, а також основні історичні богословські парадигми місійного служіння.

Рівень дослідження проблеми. Аналізом біблійних засад місіонерства займалися: Д.Бош (еволюція місіонерства), В.Кервер (місіонерство як промисел Божий), П.Пеннер (місіонерство у контексті місіології), А.Роналд (історичні форми місіонерства), А.Чацький (місіонерство як місія).

Виклад основного матеріалу. Серед багатьох ідей, що заховані у глибинах Слова Божого, *ідеї місіонерства* належать до таких, що досліджені не в повній мірі. Поза сумнівом – належне розуміння ідей та практики місіонерської праці слід шукати в Біблії. Деякі дослідники, зокрема Вільям О.Карвер, вважають, що майже сімсот текстів Біблії прямо чи опосередковано відкривають Божий задум щодо місіонерства та практичного здійснення цього задуму.

Це дає підставу стверджувати, що першоджерелом місіонерства є Бог. «Богослов'я місіонерства – богослов'я, що надихає місіонерство і надихається ним вважає, що Бог відкрився у Христі: Бог у Христі примирился з Собою світ. Таке розуміння Бога, так необхідне для християнства наших днів» [4, с.13]. Саме таке богослов'я стало наріжним каменем майбутніх глобальних місіонерських проектів як у минулому, так і в перспективі поширення Царства Божого.

«Місіонерство – матір богослов'я». Богослов'я з'явилося як супутній прояв християнського місіонерства, а не як примха світової церкви» [1, с.23-24]. Коли церква зіткнулася зі світом у місіонерській роботі, то змушена була примусово створювати богослов'я, воно було і буде надалі вимогою місії.

Від початку творіння, від моменту боговідступлення перших людей, Старий Заповіт багаторазово засвідчує, що упродовж століть Бог виявляє Свою любов до людини: «Здалека Господь з'явився мені та й промовив: Я вічним коханням тебе покохав, тому милість тобі виявляю!» (Єр.31:3).

Практичне виявлення любові Бога-Отця проявилось у втіленні предвічного Слова – Логос у Христі як людині: «Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця» (Ів.1:13). Саме з приходом на землю Сина Божого розпочинається історичний новозавітний етап місіонерства. У факті втілення Христа опосередковано передбачається підкорення Йому всіх народів, Він став як один з нас, став людиною щоб привести людство до Бога. «Бог любить створений Ним світ. Цей, Його світ, потрапив під вплив ворожих Його задуму сил. Світ корумпований, занурений у гріх та обман. Спасити Своє творіння – непохитне бажання Бога. Все Писання проникнуте рішенням Бога повернути Своє творіння у початковий стан. Божий задум спасіння людства лежить в основі відкриття, даного нам в Біблії. Тому неможливо читати Біблію і отримувати з неї максимальну користь, не маючи місіонерського бачення. Місіонерське бачення – основа Божого спасіння світу» [7, с.10].

Місіонерство у своїй глибинній суті передбачає, що кожен, хто прийняв Христа у своє серце стає новим творінням, з оновленими розумом, з новим баченням ідеї викупної місії Христа.

Отже, місіонерство Нового заповіту має за основу ідею Ісуса Христа – донести добру звістку Євангелії «до краю землі», до всіх народів. На есхатологічному годиннику пробив час – спасіння доступне всім! Нове й надвідповідальне завдання Церкви – виявити Його Образ у світі й через місіонерство звістку про це донести до всіх племен, етносів, народів... Це завдання, що стало можливим завдяки приходу Христа на землю і виражене в есхатологічній ідеї – спасіння всіх, хто вірою приймає викупну жертву Христа.

Предвічний задум Отця – здійснити викупну місію людства був реалізований втіленням Сина Божого у людську сутність. «Ось тому, як через переступ одного на всіх людей прийшов осуд, так і через праведність Одного прийшло виправдання для життя на всіх людей. Бо як через непослух одного чоловіка багато-хто стали грішними, так і через послух Одного багато-хто стануть праведним» (Рим. 5:18-19). Слово «всіх» передбачає всі народи землі.

Місія Бога – це спасіння Його творіння, яке попало в полон царства темряви. Бог спасає індивідуально, але з ціллю спасти всіх. Ця думка ясно виражена в великому дорученні Ісуса Христа (Мт.28:18-20): «А Ісус підійшов і промовив до них та й сказав: Дана Мені всяка влада на небі й на землі. Тож ідіть, і навчіть всі народи, хрестячи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все те, що Я вам заповів. І ото, Я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця віку! Амінь». Таким чином, масштаб спасіння не зводиться до індивідів, а охоплює народи, тому що «у фокусі місії Бога не індивідууми, а весь людський рід» [7, с.9].

Світ людей – ось об'єкт зацікавленості і турботи Бога. У тексті обітниць Аврааму, піонеру місіонерства у Старому Заповіті сказано: «І промовив Господь до Аврама: Вийди зо своєї землі, і від родини своєї, і з дому батька свого до Краю, який Я тобі покажу. І народом великим тебе Я вчиню, і поблагословлю Я тебе, і звеличу ймення твоє, і будеш ти благословенням. І поблагословлю, хто тебе благословить, хто ж тебе проклинає, того прокляну. І благословляться в тобі всі племена землі!» (Бут.12:1-3). Майже ідентична обітниця, отримана Ісааком та Яковом – потомками Авраама. Її суть – «всі племена землі» будуть благословенні у вірному Авраамі, як спадкоємці по вірі. Упродовж історії народу Ізраїля пророки, царі, поганські правителі були інструментом в руках Вселенського Майстра для здійснення Його намірів.

«Релігійність людства – найпотужніший заклик до місіонерства в душі Євангелії. Всі люди усвідомлюють свої релігійні потреби, відчувають, що залежать від чогось незрівнянно більшого і вищого ніж вони самі, чимось зобов'язані цьому вищому, беззаперечно зобов'язані вступити з ним у якісь стосунки. Ці потреби й прагнення знаходили своє вираження в національних релігіях...» [4, с. 85].

Справедливий пошук істини, релігійність людської істоти в усіх без винятку народах, передбачає поширення Слова про викупну місію Спасителя. Господь на стороні шукачів істини, в цьому переконався апостол Петро проповідуючи в домі Корнилія: «А Петро відкрив уста свої та й промовив: Пізнаю я поправді, що не дивиться Бог на обличчя, але в кожному народі приємний Йому, хто боїться Його й чинить правду» (Дії 10:34-35).

Проблему Божого задуму викуплення народів свого часу актуалізував пророк Ісаїя: «Та ж народи – як краплина з відра, а важать – як порох на шальках...» (Іс. 40:15). Місіонерський сенс закладений у дні П'ятидесятниці: для об'єднання «багатьох краплин» в одній посудині під назвою «Церква» і божественного впливу на них, Дух Святий подарував інші мови. Як зауважує Дон Річардсон: «У світлі служіння Ісуса і Його чітких планів щодо всього світу дар говоріння мовами інших народів, що вилився на віруючих, міг мати лише одну ціль... проповідь Євангелії (вплив Євангелії) у всіх народах». Це, власне, і відбулося. Із 120 послідовників Церква миттєво зросла до 3120, а через декілька днів до 8120 душ і продовжувала невпинно зростати. Але основна ідея – представники майже двадцяти народів понесли у свої країни звістку про диво дня П'ятидесятниці: Дух Святий почав Свою працю серед них, щоб пізніше, коли апостоли прийдуть з благовістям Євангелії, їхні серця були відкриті для Слова. Вплив відновлючої сили Духа Святого на культури і нації тих часів був настільки потужним, що практично всі вони впродовж приблизно ста років після народження Христа були охоплені благовістям Слова» [9, с.13].

Представник квакерської школи Леслі Ньюбігін називає місіонерство «результатом П'ятидесятниці»: «Воскресіння дало раннім християнам впевненість, П'ятидесятниця дала їм сміливість... В день П'ятидесятниці Христос через Духа Святого широко відкрив двері і вивів учнів у світ» [1, с.50].

Апостол Павло, як апостол поган, став основоположником місії для поган. Саме він підвів богословську базу під самоідентичність язичницького християнства, звільнивши його від влади Тори. Власне, його бачення поширення Євангелії зробило християнську проповідь зрозумілою і доступною для родів середземномор'я і підготувало основу для тривалих місіонерських програм. «При тому пильнував я звіщати Євангелію не там, де Христове Ім'я було знане, щоб не будувати на основі чужій, але як написано: Кому не звіщалося про Нього, побачать, і ті, хто не чув, зрозуміють!» (Рим.15:20-21).

«Розкриваючи обітницю благословіння всіх народів, Бог пояснює Свою місію, що вона є головною темою всього Писання. Бог буде звершувати викуплення, щоб утвердити Своє Царство, що в ньому всі народи будуть благословенні через обіцяне насіння» [3, с.27].

В Біблії більша частина звернень, проповідей Самого Ісуса, звернена до народу Ізраїлевого. Він прийшов до них, Біблія називає Його Царем Ізраїля. Ісус не просто прийшов «для всіх», звичайно «для всіх», але, по-перше, – «для своїх». Це дає підстави деяким дослідникам стверджувати, що Ісус і народ Ізраїля є неподільні. Можна погодитися з подібною сентенцією, проте Пітер Пеннер, у своїй книзі «Місіологія і герменевтика» говорить наступне: «...виконання місії – знаходиться не в руках Ізраїля чи церкви, а отже, і місія, що про неї говорить Біблія, належить не їм, а Богу (missio Dei)... На прикладі Ізраїля було показано, що Бог турбується про свій народ, а отже й про інші народи. Їх вклад в місію Бога полягає не стільки в тому, що Ізраїль робить, скільки в тому, хто вони є. Це стосується також і церкви у Новому Заповіті» [6, с.198].

Земне життя й служіння Христа, згідно інтерпретації євангелістів та апостола Павла, дають стратегічні орієнтири, що вказують на універсальність місії Божого Сина. Розпочинаючи місію, як син столяра, Він закінчує її як: «справді Син Божий» (Мт.27:54). «Посланий до загинулих овець Ізраїля» Христос погляди своїх adeptів спрямовує далі – від Єрусалиму аж до краю землі.

Завершення земного служіння Христа відкриває нову сторінку у розумінні божественного задуму викуплення. Служіння, страждання, смерть, воскресіння Божого Сина – епохальні події, що більш повно допомагають зрозуміти предвічні наміри Творця.

Особливість останніх днів перебування на землі Господа, полягає в конкретизації Його задуму щодо передачі повноважень, планів, засобів для довершення початої Ним справи. Саме у цей короткий період земного шляху – від воскресіння до піднесення – Христос дає вказівки Своїм послідовникам стосовно майбутньої, глобальної стратегії Царства: «І казав Він до них: Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте! Хто увірує й охреститься, буде спасений, а хто не повірує засуджений буде» (Мр.16:16). Перед тим, як піднятися в небо Ісус обіцяє учням: «... ви приймете силу... будете Мені свідками...» –

після чого додає – в Єрусалимі, і в усій Юдеї, і Самарії и навіть до краю землі. (Дії 1 68). Таким було *останнє доручення* Ісуса апостолам.

«Чимало християн визнають необхідність бути свідками дома і на роботі... Вони опікуються бідними свого міста, водночас не бажаючи й чути про заклик іти «аж до краю землі» і вважають, що цей заклик звернено не до них особисто, а до когось іншого» [2, с.25]. Розважаючи над проблемою пошуку нових місіонерів Джордж Вервер говорить наступне: «Найголовніше, про що варто дбати, – це про наше ходіння з Богом як окремих особистостей, церков та місіонерських організацій і про виконання Божих вказівок щодо побудови Його царства» [2, с.71].

Робота по наверненню людей до Бога є визначальним фактором у формуванні місіонерської парадигми багатьох церков сучасності. Подібний погляд на Велике доручення мав місце і в час великих сподвижників Реформації. Різниця у поглядах між реформатами й анабаптистами епохи раннього Середньовіччя полягала у наступ ному: «Анабаптисти визнавали і в той же час доводили до крайнощів ідею Лютера про священство усіх віруючих. Тоді як Лютер усе ж притримувався уявлення про територіальні приходи й церковне служіння, обмежене визначеними географічними рамками... анабаптисти відкидали в принципі ідею... що християнин повинен проводити служіння у якомусь визначеному місці...» [1, с.263]. Проте, варто відзначити, що саме в час Реформації, а саме у 1590р: «сучасник Кальвіна, Адріан Саравія опублікував трактат, що у ньому відстоював думку про неперехідне значення «Великого доручення» стверджуючи, що ми можемо розраховувати на обітниці Ісуса... лишень у тому випадку, коли виконуємо доручення, записане в Мт.28:19» [1, с.265].

Що ж мав на увазі Христос, коли звертався до учнів з словами, що пізніше були трансформовані у постулат «Велике доручення»? «Перше всього Він говорить до них: «Отже, ідіть...» Автор Євангелії вибрав грецьке слово «proeuthentes», що може використовуватися у тому випадку, коли ми хочемо сказати: «Ідіть, перетинаючи всі кордони, долаючи всі бар'єри – соціальні, расові, культурні і географічні». Місіонер завжди повинен старатися долати будь які перепони на своєму шляху – чи у своїй країні чи за кордоном» [10, с.77].

Варто зауважити, що було б справедливим очікувати потужного поступу ранньоапостольської церкви у напрямку найближчих сусідів – народу Самарії, адже саме ця територія була згадана Христом у «Великому дорученні». «Однак, книга Дій свідчить про небажання юдейської церкви заохочувати до себе людей інших рас і культур... Очевидно, упередженість чистокровних юдеїв проти своїх нечистокровних братів... була надзвичайно великою для того, щоб їм турбуватися про спасіння Самарії» [10, с.79].

Етноцентризм у поширенні Євангелії в усі часи знаходив своїх апологетів. Доручення Христа – до всіх народів донести звістку про викупну жертву, не стало домінуючим у середовищі духовних лідерів ранньоапостольської церкви. Динамікою цього процесу стали переслідування й гоніння «що було після Степана» (Дії 11:19-21). Проте, за короткий час на полі благовістя з'являється особистість, людина підготовлена Богом для рішучого прориву у наступі Царства. Людина з табору непримиренної опозиції до нового вчення, на ім'я Савл, що пізніше отримує ім'я Павло. «Поки Петро відкривав ворота Царства іншим народам, сповіщаючи Добру новину, Павло та його соратники, з волі Божої, сприяли швидкому розповсюдженню християнства серед народів, що населяли узбережжя Середземномор'я» [10, с.85].

Феноменальність служіння цього сподвижника Євангелії у справі благовістя та відкриття нових церков передбачає глибоке осмислення та практичне застосування у контексті періоду постмодерну, для сучасних та майбутніх поколінь місіонерів.

«За якихось десять років апостол Павло заснував церкви у чотирьох провінціях Римської імперії: Галатії, Македонії, Ахаї, Азії... і тому працю апостола за ці десять років можна розглядати як єдиний подвиг» [8, с.3].

Служіння та посвята ап. Павла не тільки наблизило межі Царства до «краю землі», але й сформувало певну парадигму місіонерства, що стала основою роботи його сучасників, а в наступні віки – зразком для наслідування нових поколінь сподвижників Великого доручення.

Отже, Новозавітна місія, започаткована Сином Божим Христом, продовжена Його учнями – апостолами, значно розширена служінням апостола Павла та його співпрацівниками, залишається актуальною до сьогодні.

«Велике доручення» ще не прийшло до свого завершення. Воно продовжується поколіннями нових місіонерів, інколи видозмінюється, набуваючи нових рис, форм, методів – того, що іменуємо парадигмою протестантського місіонерства.

Для більш повного уявлення про вплив історичних чинників на поширення Євангелії та утворення нових релігійних інституцій, доречним буде провести короткий ретроспективний екскурс, щодо основних богословських парадигм місіонерського служіння. Термін «парадигма» у філософію науки уперше впровадив [позитивіст Густав Бергман](#), однак справжній пріоритет у його використанні і поширенні належить [Томасу Куну](#), американському філософу, одному з лідерів сучасної [постпозитивістської філософії науки](#). Отже, згідно визначення: “Парадигма” ([дав.-гр. παράδειγμα, paradeigma](#) – приклад, зразок) – багатозначне поняття, яке залежно від контексту може означати певний, обумовлений часом та обставинами, як сталий на певний період стиль, традиція, концепція, генеральна ідея, закон, за зміною котрих можна застосувати граничні умови – зміни парадигми» [5].

Протестантизм та його рушійна сила – місіонерство, зазнавали значних трансформацій упродовж багатьох століть. Розширення меж Царства на нові географічні й етнічні території, призводило до нового переосмислення місіонерської парадигми. «Враховуючи глибокі розбіжності між умовами тоді і зараз, ми не можемо напряму апелювати до слів біблійних авторів і застосовувати один до одного сказане ними до нашої ситуації» [1, с.195].

Історично–богословський поділ запропонований Гансом Кюнгом передбачає виділення в історії християнства шістьох основних парадигм місіонерської діяльності. У своїй фундаментальній праці «Преобразование миссионерства» [1] Д. Бош бере за основу саме такий історико-богословський поділ:

1. Апокаліптична парадигма раннього християнства.
2. Еллінська парадигма св'ятоотцівського періоду.
3. Середньовічна римсько – католицька парадигма.
4. Протестантська (реформаторська) парадигма.
5. Сучасна парадигма епохи Просвітлення.
6. Виникаюча екуменічна парадигма.

З викладеного вище тексту дослідження впливає доречність внесення до цього списку парадигм ще однієї, не менш значущої – П'ятидесятницької парадигми. Це доповнення є цілком виправданим, оскільки новозавітна П'ятидесятниця стала епохально-фундаментальною подією, що спричинилася до народження церкви й народження місіонерства, як такого. Таким чином Ньюбігін називає місіонерство «результатом П'ятидесятниці». Воскресіння дало раннім християнам впевненість, П'ятидесятниця дала їм сміливість... У день П'ятидесятниці Христос через Духа широко відкрив двері і вивів учнів у світ [1, с.50].

Висновки. Отже, «...позитивні і негативні сторони історичних парадигм місіонерської діяльності допомагають сформулювати індивідуальну уяву про кожен з них. Дослідник повинен поставити перед собою ціль зрозуміти сторони кожної історичної парадигми» [3, с.99]. Таким чином можна краще побачити й зрозуміти протестантську місіонерську діяльність і динаміку ефективного росту церков.

Література

1. Бош Д. Преобразование миссионерства / Д.Бош. – СПб.: «Библия для всех, 1997. – 640 с.
2. Вервер Д. Геть із зони комфорту! / Д.Вервер. – Луцьк: РТ “МКФ” Християнське життя, 2014. – 92 с.
3. Йорк Д. Миссиология в век Духа / Д.Йорк. – Спрингфилд, Миссури, США, 2002. – 254 с.
4. Карвер В.О. Миссионерство и промысел Божий / В.Карвер. – Germany, Lage: Логос, 1993. – 191 с.
5. Парадигма [Електронний ресурс] // Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Парадигма_\(філософія\)<27-02-17>](https://uk.wikipedia.org/wiki/Парадигма_(філософія)<27-02-17>)
6. Пеннер П. Миссиология и герменевтика. Коллоквиум / П. Паннер. – Черкаси, 2014. – С.198.
7. Раймер Й. Преобразование общества / Й.Раймер. – К.: «Христианское библейское братство св. апостола Павла», 2007. – 144 с.

8. Роланд А. Миссионерские методы во времена апостола Павла и в наши дни /А.Роланд. – Логос, 1993. – 215 с.
9. Синюк М. Два пророцтва Христа / М.Синюк // Благовісник. – №2. – 2013. – С. 12-15.
10. Чацкий А. Миссиология. Библейский, исторический, культурный, стратегический аспекты: Учебн. пос / А. Чацкий, Д. Овертон. – М.: Ассоциация «Духовное возрождение» ЕХБ, 2001. – 769 с.

Literatura

1. Bosh D. Preobrazovanye mysyonerstva / D.Bosh. – Spb.: «Byblyia dlia vsekh, 1997. – 640 s.
2. Verver D. Het iz zony komfortu! /D.Verver. – Lutsk: RT “МКФ” Khrystyianske zhyttia, 2014. – 92 s.
3. Iork D. Myssyolohyia v vek Dukha / D.York. – Sprynhfyld, Myssury, SShA, 2002. – 254 s.
4. Karver V.O. Myssyonerstvo y promysel Bozhyi / V.Karver. – Germany, Lage: Lohos, 1993. – 191 s.
5. Paradyhma [Elektronnyi resurs] // Rezhym dostupu: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Paradyhma_\(filosofiiia\)<27-02-17>](https://uk.wikipedia.org/wiki/Paradyhma_(filosofiiia)<27-02-17>)
6. Penner P. Myssyolohyia y hermenevtyka. Kollokvyum / P.Panner. – Cherkasy, 2014. – S.198.
7. Raimer Y. Preobrazovanye obshchestva / Y.Raimer. – K.: «Khrystyianskoe bybleiskoe bratstvo sv. apostola Pavla», 2007. – 144 s.
8. Roland A. Myssyonerskye metody vo vremena apostola Pavla y v nashy dny /A.Roland. – Lohos, 1993. – 215 s.
9. Syniuk M. Dva prorotstva Khrysta / M.Syniuk // Blahovisnyk. – №2. – 2013. – S. 12-15.
10. Chatskyi A. Myssyolohyia. Bybleiskyi, ystorycheskyi, kulturnyi, stratehycheskyi aspekty: Uchebn. pos / A.Chatskyi, D.Overton. – М.: Assotsyatsyia «Dukhovnoe vozrozhdenye» EKhB, 2001. – 769 s.

Nikolai Syniuk

Biblical principles of missionary activity of Protestant churches

The article is devoted to determining the factors that triggered the development of the Protestant religious network and the formation of the structure of denominations as a powerful surge of social service.

The process of adaptation of Protestant churches to new social realities after the collapse of the atheistic regime and the emergence of a phenomenon of freedom of religion have been revealed, which provided new opportunities for the expansion, popularization and preaching of the Gospel by all legal methods.

The main dominant of the activities of the Protestant churches, the opening of new communities and the use of the spiritual and material resources for the development of missionary activity are revealed.

The basic three aspects of the work of churches in the public space are identified: the forms of influence on social processes, on the formation of a civil society, the change of the sociocultural and political status of religious communities.

On the basis of the historical-theological division in the history of Christianity, six main paradigms of missionary activity were identified, the main principles of which initiated the modern forms of missionary activity of the Churches.

Biblical justification of missionary activity as a mission accomplishment is carried out. The Old Testament sources of missionary work are explored as specific forms of work with the population based on the texts of the New Testament on missionary affairs as a missionary affair.

The phenomenon of Pentecostalism as a source and paradigm of gospel missionary work is considered.

It is noted that in the context of the growth of the number of new Protestant churches in the Ukrainian regions, the study of the biblical principles of their missionary activity, in particular the study and identification of factors influencing the processes of the formation, birth and activity of Protestant churches.

Keywords: New Testament, Missionary Activity, Mission Guidance, Pentecost, Paradigm, Protestant Churches, Biblical Foundations, Old Testament Sources.

Надійшла до редакції 7.03.2017 р.